

Станіслав Дугін

English

**ПРОСТО ПРО
НАЙСКЛАДНІШЕ**

НОВИЙ САМОВЧИТЕЛЬ

Суми
Університетська книга
2016

УДК 811.111(075.4)
ББК 81.2Англ-9
Д 80

Дугін С. П.

Д 80 English: просто про найскладніше. Новий самовчитель /
С. П. Дугін. – Суми : Університетська книга, 2016. – 256 с.

ISBN 978-966-680-794-9

Просто про найскладніше – саме таким є основний принцип опанування англійської за авторською методикою Станіслава Дугіна.

Базові явища англійської граматики пояснюються шляхом порівняння з граматичними явищами української мови. На першому етапі навчання ви познайомитеся з дієсловами **to have i to be** та навчитеся будувати різноманітні прості речення з ними. Поступово переходячи до граматичних часів, постійно повторюючи вивчене, ви опануєте всі основні теми англійської граматики й навчитеся *правильно та грамотно* читати, писати й говорити англійською.

На фінальному етапі навчання ви зможете оволодіти й більш складними темами – такими, як вживання *інфінітива та герундія, складний підмет, складний додаток, умовний спосіб та умовні речення*.

Ефективність пропонованої методики доведена сотнями тисяч реалізованих примірників посібників Станіслава Дугіна.

Для студентів, школярів і тих, хто вивчає англійську мову самостійно.

УДК 811.111(075.4)
ББК 81.2Англ-9

ISBN 978-966-680-794-9

© С.П. Дугін, 2016
© ТОВ «ВТД “Університетська книга”»,
2016

ЗМІСТ

Від автора	6
Як працювати із самовчителем	7
Урок 1	8
1. Знайомство з англійськими іменниками	9
2. Англійські особові займенники	10
3. Дієслово to have , його дієвідмінювання в теперішньому неозначеному часі	11
4. Знайомство з англійськими прикметниками	13
Урок 2	16
1. Англійські числівники. Лічба до десяти	17
2. Займенники many, few, some	18
3. Заперечних речення з дієсловом to have	19
Урок 3	22
1. Дієслово to be та його дієвідмінювання в теперішньому неозначеному часі	23
2. Особовий займенник it	24
3. Проста форма присвійних займенників	24
3. Прийменники on, in, at	27
Урок 4	29
1. Вказівні займенники this – these, that – those	30
2. It як вказівний займенник	32
4. Означений артикль the	33
4. Заперечні речення з дієсловом to be	35
Додатковий граматичний матеріал	36
Особливості утворення форми множини деякими англійськими іменниками	36
Урок 5	39
1. Абсолютна форма присвійних займенників	40
2. Прийменник of	42
3. Присвійний відмінок англійських іменників	43
Додатковий граматичний матеріал	45
Ступені порівняння англійських прикметників	45
Урок 6	49
1. Питальні речення з дієсловами to have i to be	50
2. Конструкція there is – there are	53
Урок 7	60
1. Present Indefinite Tense	61
2. Present Continuous Tense	64
Додатковий граматичний матеріал	71
1. Особливості утворення форми 3-ї особи однини в Present Indefinite деякими англійськими дієсловами	71

2. Особливості утворення форми Participle I деякими англійськими дієсловами	71
Урок 8	73
1. Англійські особові займенники в непрямому відмінку	74
2. Утворення питальних і заперечних речень в Present Indefinite і Present Continuous	76
Додатковий граматичний матеріал	82
Англійські безособові речення	82
Урок 9	86
1. Past Indefinite	87
2. Past Continuous	91
3. Питальні і заперечні речення	95
Додатковий граматичний матеріал	102
1. Особливості утворення форми Past Indefinite деякими англійськими дієсловами	101
2. Англійські прислівники	101
Урок 10	105
1. Future Indefinite	106
2. Future Continuous	111
Додатковий граматичний матеріал	115
Конструкція з дієсловом Let + особовий займенник в об'єктному відмінку	115
Урок 11	117
Модальні дієслова і їхні еквіваленти	118
Додатковий граматичний матеріал	125
1. Займенники all і both	125
2. Англійські прийменники і сполучники	126
Урок 12	130
Present Perfect Tense	131
Додатковий граматичний матеріал	139
Неозначені займенники some, any, no, every і їхні похідні	139
Урок 13	144
1. Past Perfect Tense	145
2. Future Perfect Tense	149
Додатковий граматичний матеріал	151
Відносні займенники who, whom, which, that	151
Урок 14	155
1. Present Perfect Continuous	156
2. Past Perfect Continuous	160
3. Future Perfect Continuous	161
Додатковий граматичний матеріал	164
Типи англійських питальних речень	164

Урок 15	167
Пасивний стан (Passive Voice)	168
Додатковий граматичний матеріал	174
Сполучники either і neither	174
Урок 16	176
Узгодження часів (Sequence of Tenses)	177
Додатковий граматичний матеріал	181
Заміна англійських речень з прямої мови на непряму	181
Урок 17	185
1. Англійські дієприкметники	186
2. Самостійний дієприкметниковий зворот	192
Додатковий граматичний матеріал	194
Неозначений і означений артикль	194
Урок 18	198
1. Віддієслівні іменники (the Verbal Nouns)	199
2. Герундій (the Gerund)	199
3. Функції герундія в реченні	202
Додатковий граматичний матеріал	206
Головні і другорядні члени речення	206
Урок 19	209
1. Інфінітив (Infinitive)	210
2. Сполучення інфінітива з модальними дієсловами	215
Додатковий граматичний матеріал	216
Англійські числівники	216
Урок 20	220
Складний додаток (Complex Object)	221
Додатковий граматичний матеріал	226
Англійські дієслова-зв'язки	226
Урок 21	228
1. Складний підмет (Complex Subject)	229
2. Прийменниковий зворот for + іменник (займенник) + інфінітив	232
Додатковий граматичний матеріал	233
Словотвір в англійській мові	233
Урок 22	238
1. Умовний спосіб (Subjunctive Mood)	239
2. Умовний спосіб після дієслова to wish	241
Урок 23	243
Умовні речення (Conditional sentences)	244
Таблиця часів	249
Таблиця нестандартних дієслів	252
Вимова звуків та їх позначення знаками англійської фонетичної транскрипції	254

ВІД АВТОРА

Існує багато авторських методик вивчення іноземної мови. І деякі з них, безперечно, працюють, якщо збігаються із запитам та можливостями тих, хто за цими методиками навчається мові. Однак так буває не завжди.

Моя методика формувалася протягом багатьох років репетиторства. Як професійний філолог я знайомий з класичними моделями навчання іноземним мовам. Та, на жаль, вони працюють далеко не так, як хотілося б. Підтвердження цьому – мої учні, у першу чергу, школярі, які можуть мати гарні оцінки в школі, знати багато слів, але не спроможні побудувати правильно англійською навіть прості речення.

Про те, як знають англійську школярі та дорослі до й після занять зі мною, ви можете дізнатися з випусків передачі «Вивчаємо англійську разом», усі серії якої розміщено на нашому сайті newlearning.com.ua.

Моя методика будується на простій та відомій формулі: усе пізнається в порівнянні. Так, і в українській, і в англійській мові одні й ті самі частини мови: іменники, що відповідають на питання *хто?* або *що?* та позначають істоти і неістоти; прикметники, які «додаються» до іменників і характеризують їх; дієслова, які виражають дії, і т. п. Однак закони, за якими ці частини мови узгоджуються між собою, в українських і в англійських реченнях різні. Тому необхідно зрозуміти логіку чужої мови, тобто її граматику, яку можна назвати зводом законів будь-якої мови.

Пропонований самовчитель побудований дуже просто: основні явища англійської граматики висвітлюються докладно, постійно порівнюються з подібними явищами української граматики; інші теми, які не потребують спеціального аналізу, а лише механічного заучування, подаються наприкінці уроку в розділі «Додатковий граматичний матеріал». Ми вивчаємо англійську граматику на базі не більше ніж 500 слів. Саме це дозволяє учневі зосередитися на головному – на граматиці.

Слова, словосполучення, сталі вирази є предметом для вивчення на наступному етапі навчання. Усе це влітається в тканину вже опанованого граматичного матеріалу. У такий спосіб ми ще раз проходимо весь курс англійської граматики, але вже на більш високому рівні. Я багато разів переконувався в тому, що на цьому етапі навчання учень готовий працювати самостійно: читати тексти, удосконалювати вимову, поповнювати словниковий запас – усе це буде лягати на вже підготований ґрунт.

Ідеальним був би такий варіант: опанувавши граматику, на кілька місяців виїхати в англomовну країну. Проте, крім подорожі за кордон,

можна багато читати та дивитися фільми англійською. Для більш ефективного навчання з цим самовчителем я рекомендую книгу для читання «English: удосконалюємо англійську читаючи». У ній підібрано тексти різного рівня складності відомих англомовних авторів. Тексти розташовані за принципом зростання складності та з докладним аналізом словосполучень і речень.

Також для вдосконалення знань з англійської граматики вам буде корисна ще одна книга основного курсу – «English: Граматика. Просто про найскладніше». Увесь граматичний матеріал у ній подано з великою кількістю завдань для самоперевірки.

Для тих, хто хоче швидко вийти на базовий рівень англійської, я розробив окрему серію книг, об'єднаних у «Початковий курс»:

- English: від артикля до шести граматичних часів. 25 міні-уроків.
- English: часи дієслова.
- English: це повинен знати кожен.
- English: вивчаємо англійську читаючи.

ЯК ПРАЦЮВАТИ ІЗ САМОВЧИТЕЛЕМ

На початку кожного уроку пропонуються контрольні завдання, які необхідно виконати письмово після того, як ви вивчите зміст уроку. Свій переклад ви можете порівняти з моїм – він подається наприкінці уроку. Кожну помилку слід не просто виправити, а ретельно проаналізувати, знайшовши відповідний матеріал у змісті уроку. У цьому, на мій погляд, і полягає момент самонавчання: ви є учнем і вчителем одночасно.

Я свідомо помістив контрольні завдання на початку уроку: психологічно дуже важливо, що ще до початку заняття у вас є можливість з'ясувати, які види англійських речень ви зможете скласти, якщо посправжньому засвоїте зміст уроку. Якщо ви володієте певним обсягом знань, то ще до початку уроку ви зможете перевірити себе, виконавши контрольні завдання. Якщо ваш переклад збігатиметься з моїм, можна переходити до наступного заняття.

Урок 1

1. Знайомство з англійськими іменниками.
2. Англійські особові займенники.
3. Дієслово **to have**, його дієвідмінювання в теперішньому неозначеному часі.
4. Знайомство з англійськими прикметниками.

Контрольні завдання для самостійного перекладу

Перекладіть українською:

1. I have a pen.
2. You have a pen.
3. He has a pen.
4. She has a pen.
5. We have pens.
6. They have pens.
7. I have a ball.
8. He has a ball.
9. I have a red ball.
10. She has a red ball.
11. I have a big dog.
12. He has a black dog.
13. We have a red dog.
14. They have a dog and a cat.
15. I have a red pen and a black pencil.
16. They have pens and pencils.
17. She has a doll.
18. He has a big doll.
19. We have dolls.
20. I have an apple.
21. I have a red apple.
22. I have a big red apple.
23. We have red apples.
24. They have big red apples.

Перекладіть англійською:

1. Ручка – ручки – велика ручка – великі ручки – червона ручка – червоні ручки.
2. Ручка і олівець – ручка і олівці – велика ручка і маленький олівець – червона ручка і чорний олівець – ручка і червоні олівці.
3. У мене є олівець.
4. У мене є ручка і олівець.
5. У нього є собака.
6. У неї є кішка.
7. У нас є собака і кішка.
8. У них є чорна кішка.
9. У мене є книжка.
10. У нього є ручка і книжка.
11. У неї є книжка і олівець.
12. У нас є книжки.
13. У них є велика книжка.
14. У мене є великий червоний олівець.
15. У нас є маленькі червоні яблука.
16. У неї є маленька лялька.
17. У нього є червоний м'яч.
18. У нас є руда кішка.

1. Знайомство з англійськими іменниками

Давайте згадаємо: **іменниками** називаються слова, які позначають предмети і відповідають на питання *хто це?* або *що це?*

В українській мові є іменники чоловічого (*олівець, брат*), жіночого (*ручка, сестра*) і середнього (*яблуко, вікно*) роду.

Англійські іменники не мають граматичної категорії роду.

Це перший, але далеко не останній вияв простоти англійської граматики.

Відкрийте англо-український словник на будь-якій сторінці. Ви побачите біля кожного англійського слова у квадратних дужках знаки англійської транскрипції. Для чого вони? Справа в тому, що в англійському слові кількість букв часто не збігається з кількістю звуків; одна й та сама буква може передаватися різними звуками, а кілька букв (буквосполучення) можуть передаватися одним звуком. Наприклад, в англійському слові **book** чотири літери, але три звуки: [buk], тому що дві літери <oo> передаються звуком [u].

Існують правила читання англійських буквосполучень, але ми не будемо витрачати час на їх заучування, тому що цих правил не завжди дотримуються. Важливіше навчитися правильно читати знаки англійської транскрипції. На с. 256 наведена таблиця правил читання знаків англійської транскрипції. Наприклад, англійський звук [b] у вимові наближається до українського звука [б]; англійський звук [u] у вимові наближається до українського [у]; англійський звук [k] у вимові наближається до українського [к].

Візьмемо кілька англійських іменників:

a pen [ə'pen] – *ручка*

a pencil [ə'pensl] – *олівець*

a book [ə'buk] – *книга*

Як і в українській, в англійській мові іменники поділяються на обчислювальні (позначають предмети або осіб, які можна порахувати: *ручка, хлопчик*) і необчислювальні (*дощ, вода, доброта*). (Докладніше про англійські необчислювальні іменники ми будемо говорити в шостому уроці.)

Англійський звук [ə] у вимові наближається до українського [е];

[p] – до [п];

[e] – до [е];

[n] – до [н];

[l] – до [л];

[b] – до [б];

[u] – до [у];

[k] – до [к]

pen [pen] *ручка*

pencil [pensl] *олівець*

book [buk] *книга*

Так ось, перед англійськими обчислюваними іменниками, що стоять в однині, ставиться неозначений артикль **a** [ə], якщо мова йде про невизначений, будь-який предмет.

Англійський звук [w] у вимові наближається до українського звука [в], вимовленого з витягнутими вперед губами;

[ʌ] – до [а];

[ɪ] – до [н].

Неозначений артикль походить від числівника **one** [wʌn] – *один*. Тому, промовляючи **a pen**, ми ніби говоримо *одна ручка*.

Множина англійських іменників утворюється, як правило, дуже просто: додаванням закінчення **-s** або **-es** до форми однини:

a pen (*ручка*) – **pens**¹ (*ручки*)

a pencil (*олівець*) – **pencils** (*олівці*)

a book (*книжка*) – **books** (*книжки*)

Неозначений артикль **a**, природно, не ставиться перед англійським іменником у множині:

a pens може бути перекладено як *одна ручки*.

2. Англійські особові займенники

Тепер поговоримо про особові займенники.

Згадаймо українські особові займенники:

	Однина	Множина
1 ос.	<i>я</i>	<i>ми</i>
2 ос.	<i>ти</i>	<i>ви</i>
3 ос.	<i>він</i>	<i>вони</i>
	<i>вона</i>	
	<i>воно</i>	

Особовими ці займенники називаються тому, що вказують на особу, та й саме слово «займенник» можна розшифрувати як «замість імені».

¹ У додатковому граматичному матеріалі до уроку 4 буде подана інформація про всі випадки нестандартного утворення множини.

Англійські особові займенники

	Однина	Множина
1 ос.	I [aɪ] – я	We [wi:] – ми
2 ос.	You [ju:] – ти	You [ju:] – ви
3 ос.	He [hi:] – він She [ʃi:] – вона It ¹ [ɪt] – він, вона, воно (для істот і неістот)	They [ðeɪ] – вони

В англійській мові займенника *ти*, аналогічного українському особовому займеннику 2-ї особи однини, як такого немає. Отже, якщо ви вживаєте англійський займенник **You** при зверненні до людини, добре вам знайомої, вона сприймає його як українське *ти*, якщо ви звертаєтеся до людини незнайомої, займенник **You** сприймається як *ви*.

Прочитайте англійські особові займенники кілька разів. Запишіть їх у своєму робочому зошиті. Заучувати ці займенники не варто, ми будемо користуватися ними дуже часто, і вони запам'ятаються самі по собі.

3. Дієслово **to have**, його дієвідмінювання в теперішньому неозначеному часі

Згадаймо, що

дієсловами називаються слова, які позначають дію або стан і відповідають на питання *що робити?* або *що зробити?*

Кожне дієслово має свою початкову, «нульову» форму, від якої утворюються всі інші його часові й особові форми. В українській мові ця форма дієслова називається **неозначеною**. Саме неозначена форма дієслова відповідає на питання *що робити?* або *що зробити?*

В англійській мові ця форма дієслова називається **інфінітивом**. Ознакою інфінітива є частка **to** [tu], що стоїть перед дієсловом:

to have [hæv] (що робити?) – мати

Англійський звук [a] у вимові наближається до українського [a];

[ɪ] – до [і];

[i:] – до [й];

[i:u:] – до [у];

[u:] – до [х];

[ɪ:] – до [і] (двокрапка позначає довготу звука);

[ʃ] – до [ш];

[θ] – до [т];

[ə:] – до [в], але губи витягнуті вперед;

[ð] – до [з], але язик знаходиться в положенні між зубами

Англійський звук [t] у вимові наближається до українського [т];

[u] – до [у];

[æ] – до [е];

[u:] – до українського [х];

[v] – до [в].

to have [hæv]
мати

¹ Про займенник **it** – більш докладно в третьому уроці.

Тепер поговоримо про дієвідміювання дієслова **to have** в теперішньому неозначеному часі¹.

Дієвідміною можна назвати зміну форми дієслова (його закінчення) після різних особових займенників.

Давайте згадаємо, як відмінюється українське дієслово *мати*.

	Однина	Множина
1 ос.	<i>я маю</i>	<i>ми маємо</i>
2 ос.	<i>ти маєш</i>	<i>ви маєте</i>
3 ос.	<i>він має</i>	<i>вони мають</i> <i>вона має</i>

Як бачите, українське дієслово *мати* змінює своє закінчення в кожній особі, тобто після кожного особового займенника.

Англійське ж дієслово **to have** в теперішньому неозначеному часі відмінюється значно простіше. Його закінчення змінюється тільки в 3-й особі однини.

	Однина	Множина
1 ос.	I have – <i>я маю</i> (<i>у мене є</i>)	We have – <i>ми маємо</i> (<i>у нас є</i>)
2 ос.	You have – <i>ти маєш</i> (<i>у тебе є</i>)	You have – <i>ви маєте</i> (<i>у вас є</i>)
3 ос.	He has [hæz] – <i>він має</i> (<i>у нього є</i>)	They have – <i>вони мають (у них є)</i>
	She has – <i>вона має</i> (<i>у неї є</i>)	

Англійський звук [z] у вимові наближається до українського звука [з].

А тепер перекладемо на українську мову таке речення:

I have a pen.

Я маю ручку. (У мене є ручка.)

Як бачите, в українській мові є два варіанти перекладу таких англійських речень. Перший (*Я маю ручку*) – це дослівний переклад, але другий варіант (*У мене є ручка*) більш звичний і поширений, у подальшому ми будемо користуватися саме ним.

¹ Більш докладно про граматичні часи англійських дієслів ми будемо говорити, починаючи з 7-го уроку.

Розглянемо кілька речень:

I have a pencil.

У мене є олівець.

He has a book.

У нього є книжка. (Він має книгу.)

She has a pen and a pencil.

У неї є ручка і олівець.

and [ænd] – *i*

We have books.

У нас є книжки.

They have pens.

У них є ручки. (Вони мають ручки.)

Перед англійськими іменниками в однині ми поставили неозначений артикль **a**, перед іменником у множині неозначений артикль не ставиться.

4. Знайомство з англійськими прикметниками

Тепер поговоримо про прикметники.

Прикметниками називаються слова, які позначають ознаки предметів і відповідають на питання *який?* Прикметник ніби додається до іменника й характеризує його:

велика книга

червона ручка

чорний олівець

Візьмемо кілька англійських прикметників:

big [bɪg] – *великий*

little [lɪtl] – *маленький*

black [blæk] – *чорний*

red [red] – *червоний, рудий*

Прочитайте їх і кілька разів напишіть у своїх робочих зошитах.

Англійський звук [æ] у вимові наближається до українського короткого звука [e];

[n] – до [н];

[d] – до [д].

and [ænd] і

Англійський звук [b] у вимові наближається до українського звука [б];

[ɪ] – до короткого [і];

[ɟʒ] – до [г];

[θ] – до [т];

[ɜ:] – до [л];

[] – до [к];

[ɑ:] – до [р] в слові *жереб*.

[ɜ:] – до [e];

[ð] – до [д].

big [bɪg] великий
little [lɪtl] маленький
black [blæk] чорний
red [red] червоний, рудий
dog [dɒg] собака

Англійський звук [ɔ] у вимові наближається до українського короткого звука [o];
[æ] – до [e];
[ɒ] – до [п];
[ə] – до короткого [e];
[n] – до [н].

cat [kæt] кіт,
кішка
apple [æpl] яблуко
son [sʌn] син
ball [bɔ:l] м'яч
doll [dɒl] лялька

Прочитайте наведені нижче словосполучення:

a big book – велика книга
a red pen – червона ручка
a black pencil – чорний олівець

Як бачите, неозначений артикль **a** ставиться перед прикметником.

Якщо іменник визначається кількома прикметниками, артикль ставиться перед ними:

a big red pencil – великий червоний олівець
a little black pen – маленька чорна ручка

Візьмемо ще кілька іменників:

a dog [dɒg] – собака
a cat [kæt] – кішка
an apple [æpl] – яблуко
an apple [ən'æpl] – яблуко

(Перед словом, що починається з голосної, для зручності вимови в неозначеному артиклі до **a** додається буква **n**)

Але: **a red apple** – червоне яблуко

Зверніть увагу ще на один приклад простоти англійської граматики: українські прикметники змінюються за родами і за числами, тобто вони мають рід і число того іменника, який визначають, англійські – ні:

великий олівець – **a big pencil**
велика ручка – **a big pen**
велике яблуко – **a big apple**
великі яблука – **big apples**

Уважно прочитайте речення:

I have a dog.
У мене є собака.

We have a dog and a cat.
У нас є собака і кіт.

You have a big dog.
У тебе є великий собака.

You have an apple.
У вас є яблуко.

He has a cat.
У нього є кішка.

They have a big red apple.
У них є велике червоне яблуко.

She has a black cat.
У неї є чорна кішка.

У розмовній мові в теперішньому часі в значенні *мати, володіти* часто вживається зворот

to have got (= to have)

I have a pen. – I have got¹ a pen.

У мене є ручка. – У мене є ручка.

Урок завершено. Можливо, вам потрібно прочитати його не один раз, тому що інформації було багато. Після цього розпочинайте виконання контрольних завдань. Пам'ятайте про те, що кожну помилку вам необхідно ретельно проаналізувати, знайшовши відповідний матеріал у змісті уроку.

Переклад контрольних завдань

Переклад українською

1. У мене є ручка.
2. У тебе є ручка.
3. У нього є ручка.
4. У неї є ручка.
5. У нас є ручки.
6. У них є ручки.
7. У мене є м'яч.
8. У нього є м'яч.
9. У мене є червоний м'яч.
10. У неї є червоний м'яч.
11. У мене є великий собака.
12. У нього є чорний собака.
13. У нас є рудий собака.
14. У них є собака і кіт.
15. У мене є червона ручка і чорний олівець.
16. У них є ручки і олівці.
17. У неї є лялька.
18. У нього є велика лялька.
19. У нас є ляльки.
20. У мене є яблуко.
21. У мене є червоне яблуко.
22. У мене є велике червоне яблуко.
23. У нас є червоні яблука.
24. У них є великі червоні яблука.

Переклад англійською

1. A pen – pens – a big pen – big pens – a red pen – red pens.
2. A pen and a pencil – a pen and pencils – a big pen and a little pencil – a red pen and a black pencil – a pen and red pencils.
3. I have a pencil.
4. I have a pen and a pencil.
5. He has a dog.
6. She has a cat.
7. We have a dog and a cat.
8. They have a black cat.
9. I have a book.
10. He has a pen and a book.
11. She has a book and a pencil.
12. We have books.
13. They have a big book.
14. I have a big red pencil.
15. We have little red apples.
16. She has a little doll.
17. He has a red ball.
18. We have a red cat.

¹ Розмовний варіант: **I've got a pen.**